

Handi Péter ENNYIT A VÁROSÓRÓL

Nem tudom, milyen számítások, adatok, kritériumok alapján állítják össze a „legélhetőbb város”-listát. Tény azonban, hogy immár ötödik éve az ausztráliai Melbourne viszi a pálmát, én pedig ebben a városban élek – gondoltam, össze kellene hasonlítanom a körülményeket más városokkal. Jogos-e az ítélet? Mint a *legélhetőbb város* lakosa mégsem lehetek elfogult, hiába érzek mindent a bőrömmön. De talán a média szállította összehasonlítás nem megbízható; az adatok túlzóak, szelektáltak, sokszor erre-arra elkötelezettek, szóval torzítanak. A „legélhetőbb város” cím és fogalom olyasmí, mint amikor azt mondták Amerikára, hogy a korlátlan lehetőségek országa, ott az arany a földön hever, csak le kell hajolni érte. Valójában minden ország a korlátlan lehetőségek földje, ha valahogyan azzá tették...

Ami a földön heverő aranyat illeti, mint részigazságot példázza a Melbourne mellett élő farmer esete, aki valóban félkilós aranyrögbe botlott, amit a százötven évvel ezelőtti aranylázban valaki otfelejtett. Ha a világsajtó hírül adja ezt az „eseményt”, óhatatlanul azt a képet közvetíti, hogy a Melbourne melletti földeken a farmerek, ha nem vigyáznak, hasra eshetnek az aranyrögökben. Ilyen – és másilyen – élém vetített szilánkokból vagy átérezhetetlen statisztikákból tudok véleményt formálni más városokról.

Jes, flickr.com

A várost mindenki éli. Morgolódva és elégedetten, mert ha nem így volna, másutt élnénk. (Nagyon sok embernek persze muszáj ott élni, ahol él, képtelen a helyváltoztatásra.)

a legélhetőbb város

Nem tudom, Melbourne-t mi teszi a legélhetőbb várossá. Ha kilépek a kapun, ha járok a városban, ugyanúgy érzem magam, mintha Budapesten vagy Párizsban lennék. A villamoson éppúgy felállnak a fiatalok az idősebbeknek, a koldusok földre tett sapkájában hasonlóan gyűlik az aprópénz. Budapesten az egészségügyi és oktatási helyzet ellen tüntetnek, Melbourne-ben a mentősök és közlekedési dolgozók követelnek béremelést, sztrájkolnak is. Legutóbb a rendőrhatalom utcai igazoltatási kísérlete ellen tiltakoztak itt – sikerrel. A legélhetőbb városban a minap késő este botlottam egy szupermarket előtt éjszakai alvásra készülődő, rongyokba bugyolált hajléktalanba. A *kényelmetlenség* a nagyvárosok sajátossága. A mérlegelésnél, gondolom, az összegereblyézett statisztikai adatok nyomnak a latban; ha a városlakó kilép az utcára, milyen messzire kell mennie tejért és kenyérért, talál-e a közelben nyilvános vizeldét, parkot padokkal, iskolát, kórházat, közlekedési hálózatot, milyen a villamos, busz, metróállomás sűrűsége, az autóparkolás lehetősége, milyenek a kulturális létesítmények.

De létezik még egy kritérium, amely nem fér a városról alkotott képbe, statisztikailag meghatározhatatlan – mégis a legtöbbet mond: a légkör, a társadalmi atmoszféra. Az emberi kapcsolatok. És akkor mindjárt érthető a melbourne-i kép. Vásárolok, közlekedem, és közben bizton számíthatok a körülöttem forgolódók megértésére és segítségére. Már azzal a tudattal indulok el otthonról, hogy létezésem holdudvara biztonságos, utam jóindulattal szegélyezett, az esetleges konfliktusok megoldására van mód. Ez a város *ilyen*, azzal együtt, hogy van drog, bűnözés, alkoholizmus, családon belüli erőszak – mindenféle nagyvárosi gyötrem.

raviahuja, flickr.com

S hogy *mi teszi ilyenné a Várost?* Talán a sokat emlegetett multikulturális arculat, a világ tájairól ide települt emberek közös élménye és tanulsága, hogy egymás megbecsüléséből ered a viszonylagos nyugalom és biztonság. A napokban láttam, egy autósnak nehéz hátulról parkolnia; küszködik, nem látja, befér-e két autó közé. Kézjelekkel segitettem egyengetni, ő meg már a volán utolsó tekerése közben rám mosolygott, s miután kiszállt, hálásan megköszönte közreműködésemet. Néhány évvel ezelőtt Budapesten kerültem hasonló helyzetbe. Akkor kézjeleimre a sofőr lecsavarta az ablakot és rám kiáltott: *menjen a dógára!*

Ennyit a városról.